

Praha 28.3.2006

8

Potraty v roce 2005

Abortions in year 2005

Souhrn

Celkový počet potratů v roce 2005 poklesl na 40 023. Snižuje se především počet UPT (26 453), která tvoří dvě třetiny všech potratů. Počet samovolných potratů (12 245) a mimoděložních těhotenství (1 324) zůstává přibližně stabilní. Tři čtvrtiny všech potratů v roce 2005 proběhly do 8. týdne těhotenství. Nejčastějšími žadatelkami o interrupci byly vdané ženy se dvěma dětmi. Struktura potratů podle druhu se liší podle vzdělání žen. Potraty cizinek představují 5,6 % ze všech potratů.

Summary

The total number of abortions in 2005 diminished to 40 023. The decrease was most marked in induced abortions (26 453) that constitute two thirds of the total. The numbers of spontaneous abortions (12 245) and ectopic pregnancies (1 324) remain approximately stable. Three quarters of all abortions in 2005 occurred up to 8th gestation week. Most applicants for induced abortion were married women with two children. The structure of abortions by kind is different in different groups of women by education. Abortions of foreigners constituted 5,6 % of the total.

Dlouhodobý trend poklesu počtu potratů, který je v České republice sledován již od počátku 90tých let, pokračoval i v roce 2005 (40 023 potratů). V posledních letech je však znatelné postupné zpomalování tohoto procesu. Největší prostor pro snižování počtu potratů je u umělých přerušení těhotenství (UPT), kterých i nadále ubývá nejvíce. Naproti tomu počty samovolných potratů a mimoděložních těhotenství zůstávají na více méně stabilní úrovni a pokud klesají, tak pouze v řádu několika málo procent.

Struktura potratů podle druhu se oproti roku 2005 téměř nezměnila. Umělá přerušení těhotenství představují dvě třetiny všech potratů a na potraty samovolné připadá 30 %. Zbývající tři procenta tvoří mimoděložní těhotenství. Počet takzvaných „ostatních“ potratů, což jsou především potraty nelegální, se každoročně výrazně liší. Například v roce 2002 jich bylo 24 a v roce 2005 jen jeden. Obecně se jejich počet ale pohybuje v řádu maximálně několika desítek.

S tím, jak ubývá interrupcí, nabývají samovolné potraty stále významnějšího podílu. V roce 2005 jich bylo 12 245, což bylo o zhruba 150 méně než v roce předchozím. Přesto se jejich podíl na celkovém počtu potratů mírně zvýšil.

Relativně stabilní počet samovolných potratů může být způsoben také nárůstem počtu chtěných či plánovaných těhotenství, na který lze usuzovat z rostoucích počtů živě narozených. V současném období se pro rozšíření rodiny rozhoduje velmi početná skupina žen narozených v populační vlně poloviny sedmdesátých let. Tyto ženy, kterým je přibližně mezi 28 až 34 lety, často odsouvaly mateřství až na dobu po uspokojení svých dalších potřeb a možností (ukončení studia, vybudování kariéry, bytové zabezpečení, cestování, atd.). Většina gynekologů se shoduje na tom, že ideální biologické podmínky pro bezproblémový průběh těhotenství nastávají u žen o několik let dříve. Proto je možné za neklesajícím trendem v počtu samovolných potratů (na rozdíl od potratů indukovaných) hledat kromě vyššího počtu těhotenství ještě poněkud zhoršené podmínky způsobené vyšším věkem těhotných žen, než tomu bylo dříve.

Počet umělých přerušení těhotenství klesl proti minulému roku o 4 %, v roce 2005 bylo v ČR evidováno 26 453 interrupcí. Z nich dlouhodobě velkou většinu, kolem 80 %, tvoří miniinterrupce, které se provádějí do 8. týdne těhotenství. V posledních pěti letech se podíl miniinterrupcí na všech UPT mírně snižuje, ale jde o pokles velice slabý. Interrupce lze také rozdělit podle toho, zda byly provedeny ze zdravotních indikací. Těch bylo v roce 2005 necelých 18 % ze všech UPT.

Tři čtvrtiny všech potratů v roce 2005 proběhly do 8. týdne těhotenství. To je dáno především tím, že miniinterrupce, které se provádějí výhradně do 8. týdne těhotenství, tvoří přes polovinu všech potratů celkem. Interrupcí ze zdravotních důvodů byly do konce 8. týdne provedeny jen dvě třetiny, necelých 24 % pak mezi 9. a 16. týdnem a téměř 10 % až mezi 17. a 24. týdnem. To do jisté míry odpovídá termínům výkonů prenatalní diagnostiky, kdy se v prvním trimestru zjišťují pomocí ultrazvukového zobrazení některé vrozené vady a dále se v 16. týdnu provádí screening dalších vrozených vad z krevního séra. V případě pozitivního nálezu následuje vyšetření plodové vody. Z evidovaných samovolných potratů proběhlo do konce 8. týdne 60 %, mezi 9. a 16. týdnem 35 % a necelých 5 % ještě od 17. do 28. týdne těhotenství.

S přibývajícím počtem nesezdaných soužití a zvyšujícím se podílem dětí narozených mimo manželství roste zastoupení svobodných. Přesto je ale nadále nejvíce potratů, samovolných i umělých, evidováno mezi vdanými ženami - 56 % samovolných a 43 % UPT. Kolem 11 % potratů připadá na rozvedené ženy.

Stále platí, že nejčastějšími žadatelkami o umělé přerušení těhotenství jsou ženy se dvěma dětmi (35 %). Následují je ženy bezdětné (27 %) a ženy s jedním dítětem (26 %). Ačkoli se převaha žen se dvěma dětmi stále snižuje, děje se tak zatím poměrně pomalu. Může to být dáno mimo jiné rozšířenějším užíváním méně spolehlivých forem antikoncepce ženami ve vyšších věkových skupinách (kam patří většina žen se dvěma dětmi). U samovolných potratů je rozložení jiné. Zde je nejvíce žen bezdětných (42 %), pak s jedním dítětem (34 %) a dále žen se dvěma a více dětmi (24 %).

Struktura potratů podle nejvyššího dosaženého vzdělání ženy zůstává stabilní a je silně ovlivněna rozložením žen podle vzdělání v populaci. Zhruba 19 % potratů je evidováno u žen se základním vzděláním, 64 % u žen se středním a 7 % u žen s vysokoškolským vzděláním. Poměrně odlišná je u jednotlivých vzdělanostních skupin struktura potratů podle druhu. Mezi potraty vysokoškolaček představují spontánní potraty 44 %, mezi potraty žen se základním vzděláním 19 %. U žen se základním vzděláním tvoří interrupce téměř 80 %, zatímco u vysokoškolaček jen 54 % potratů. Struktura potratů žen se středním vzděláním se blíží republikovému průměru.

Od loňského roku zpracovává a publikuje ÚZIS ČR data o potratech souhrnně za české občanky i cizinky. V roce 2005 bylo v ČR evidováno 2 238 potratů cizinek (5,6 % všech potratů). Potraty cizinek mají odlišnou strukturu podle druhu než potraty českých občanek. Větší část (78 %) u nich zastupují interrupce a samovolné potraty se podílí pouze 19 %. V posledních letech se ale každoročně struktura potratů cizinek pomalu přibližuje struktuře potratů českých občanek. Nejvíce potratů cizinek bylo hlášeno v Praze a Středočeském kraji, což jsou kraje s nejvyššími počty cizinců. Následovaly západočeské kraje (Karlovarský, Ústecký a Plzeňský), kde již tak vysoké zastoupení cizinců není.

Data pro tuto aktuální informaci byla čerpána z Národního registru potratů vedeného v ÚZIS ČR.

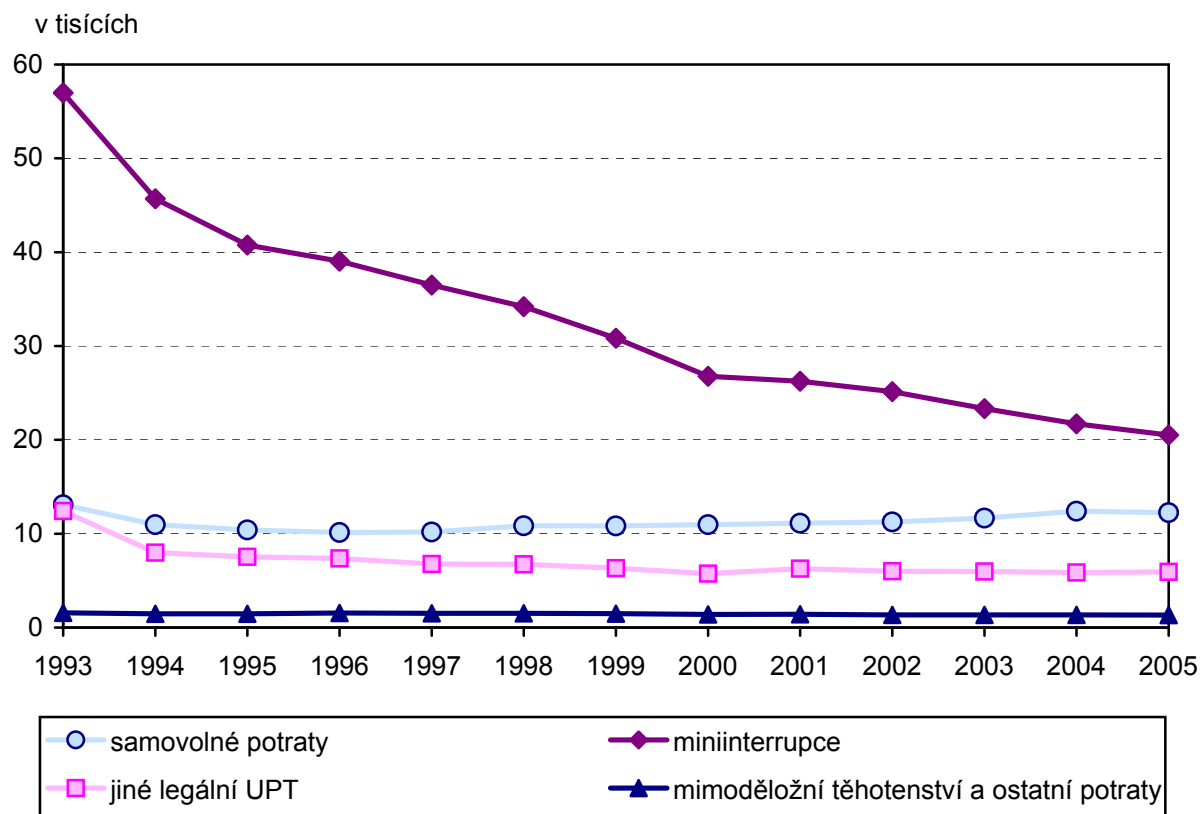
Vypracovala: Mgr. Helena Chodounská

Vývoj počtu potratů českých občanek a cizinek v ČR v letech 2000 - 2005

Rok	Samovolné potraty	Umělá přerušení těhotenství				Mimo- děložní těhotenství	Ostatní	Celkem	Cizinky
		mini- interrupce	jiné legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů				
1990	14 656	86 444	20 687	107 131	9 428	1 893	15	123 695	2 361
1991	13 892	83 915	19 209	103 124	8 836	1 749	23	118 788	1 266
1992	13 324	77 040	16 395	93 435	10 270	1 681	4	108 444	880
1993	13 076	56 982	12 416	69 398	15 738	1 560	3	84 037	1 409
1994	10 958	45 694	7 980	53 674	13 046	1 460	8	66 100	1 334
1995	10 397	40 755	7 531	48 286	11 679	1 448	12	60 143	1 447
1996	10 129	39 125	7 381	46 506	10 884	1 530	19	58 184	1 778
1997	10 188	36 497	6 764	43 261	9 578	1 516	6	54 971	2 002
1998	10 844	34 193	6 742	40 935	8 742	1 507	12	53 298	2 356
1999	10 824	30 834	6 323	37 157	7 634	1 477	11	49 469	2 634
2000	11 300	28 418	6 205	34 623	6 472	1 432	15	47 370	2 476
2001	11 116	26 253	6 275	32 528	6 019	1 411	2	45 057	2 576
2002	11 256	25 147	5 995	31 142	5 606	1 321	24	43 743	2 751
2003	11 660	23 325	5 973	29 298	5 385	1 288	58	42 304	2 660
2004	12 402	21 715	5 859	27 574	4 597	1 339	9	41 324	2 254
2005	12 245	20 519	5 934	26 453	4 678	1 324	1	40 023	2 238

Poznámka: Do roku 1999 pouze české občanky, od roku 2000 započítáno včetně cizinek

Vývoj potratů v ČR v letech 1993 - 2005

Pozn.: Od roku 2001 včetně potratů cizinek.

Struktura potratů podle druhu a vzdělání ženy, v %

